

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 517/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpených advokátom JUDr. Martinom Janáčom, Wilsonova 3, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V č. k. 53Er/2580/2016 z 31. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Návrhu na nariadenie dočasného opatrenia **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 30. mája 2022 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľov, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhujú zrušiť a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovatelia navrhujú aj vydanie dočasného opatrenia, ktorým by ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu a uložil súdnemu exekútorovi zdržať sa akýchkoľvek úkonov v exekučnom konaní až do právoplatného skončenia konania o ich ústavnej sťažnosti.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia v procesnom postavení povinných (výlučne v rozsahu nehnuteľnosti nadobudnutej kúpnu zmluvou od svojej dcéry, ktorej oprávnený ako veriteľ dcéry sťažovateľov úspešne odporoval v inom súdnom konaní) sú účastníkmi napadnutého exekučného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 53Er/2580/2016, ktoré sa začalo 24. augusta 2016.

3. Sťažovatelia podali v lehote námietky proti exekúcii, v ktorej namietali nedostatok svojej pasívnej legitímácie v exekučnom konaní, keďže vykonávaný exekučný titul zaväzoval ich dcéru, na majetok ktorej bol vyhlásený, vedený a ukončený konkurz. Namietali, že rozhodnutím o neúčinnosti právneho úkonu (kúpnej zmluvy na nehnuteľnosť, pozn.) nedochádza k zmene subjektu povinného z exekučného titulu. Okresný súd obsadený sudkyňou uznesením č. k. 53Er/2580/2016 z 30. apríla 2019 námietkam sťažovateľov vyhovel.

4. Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 18CoE/184/2019 z 30. septembra 2020 uznesenie okresného súdu o námietkach zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové rozhodnutie so záväzným právnym názorom, že rozsudok okresného súdu Bratislava V č. k. 32C/65/2007 z 19. decembra 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Co/46/2013 zo 16. februára 2015, ktorým bola kúpna zmluva na exekvovanú nehnuteľnosť vyhlásená za neúčinnú voči oprávnenému, ho oprávňuje viesť voči sťažovateľom exekúciu na majetok z úspešne odporovanej kúpnej zmluvy voči sťažovateľom. Krajský súd osobitne poukázal na rozhodnutie ústavného súdu č. k. II. ÚS 751/2016 z 25. októbra 2016, v zmysle ktorého je v prípade úspešnosti odporovacej žaloby pasívne legitimovanou v exekučnom konaní osoba, ktorá na základe neúčinného právneho úkonu nadobudla nehnuteľnosť od veriteľkinho dlžníka. Pasívnu vecnú legitímáciu sťažovateľov na výkon exekúcie v navrhovanom rozsahu vyhlásil krajský súd za danú s tým, že sťažovateľom svedčí postavenie účastníka exekučného konania a oprávnenému svedčí právo viesť v tomto rozsahu exekúciu voči sťažovateľom. Zdôraznil, že iný majetok sťažovateľov oprávnený postihnúť exekúciou nežiadal. Uznesenie prvoinštančného súdu považoval preto za vecne nesprávne. Krajský súd upriamil pozornosť aj na skutočnosť, že k otázke pasívnej legitímácie sa Krajský súd v Trnave vyjadril už v rozhodnutí č. k. 24CoE/327/2016 z 15. februára 2017 v súvislosti s predchádzajúcim exekučným konaním vedeným proti obligačnej dlžníčke, keď už v tomto konaní konštatoval, že pasívna vecná legitímácia v exekúcii, ktorej predmetom je vymożenie plnenia oprávneného z majetku z odporovaného právneho úkonu, svedčí osobám, ktoré mali z odporovaného úkonu prospech, a nie obligačnej dlžníčke.

5. Okresný súd obsadený vyšším súdnym úradníkom po vrátení veci, riadiac sa právnym názorom krajského súdu, vydal uznesenie č. k. 53Er/2580/2016 z 11. novembra 2021, ktorým zamietol námietky sťažovateľov. K námietke o premlčaní pohľadávky okresný súd poukázal na to, že exekúcia proti sťažovateľom začala už 24. augusta 2016 a sťažovatelia sa stali pasívne legitimovanými až na základe právoplatného rozhodnutia v konaní o odporovateľnosti právneho úkonu (druhostupňové rozhodnutie vydané 16. februára 2015, pozn.). K námietke o konkurze vedenom na majetok obligačnej dlžníčky okresný súd v súčinnosti so správcom konkurznej podstaty zistil, že exekvovaný byt netvoril súčasť konkurznej podstaty a konkurzu nepodliehal, preto konkurzné konanie netvorí prekážku výkonu exekúcie na majetkovú hodnotu, ktorú oprávnený žiada postihnúť. V závere okresný súd poukázal na to, že výšku úroku z omeškania mohla povinná namietat v nachádzacom konaní, v ktorom exekučný titul preskúmal aj odvolací súd a tvrdený rozpor s § 265 Obchodného zákonníka nezistil.

6. Sťažovatelia podali proti tomuto uzneseniu sťažnosť, v ktorej opätovne namietali, že im pasívna vecná legitímácia nesvedčí, ako aj povinnosť oprávneného uplatňovať svoju pohľadávku v konkurznom konaní a premlčanie vymáhanej pohľadávky.

7. O sťažnosti rozhodol okresný súd obsadený sudcom napadnutým uznesením z 31. marca 2021 tak, že sťažnosť sťažovateľov zamietol. V odôvodnení v podstatnom zopakoval argumentáciu krajského súdu týkajúcu sa pasívnej legitimácie sťažovateľov. Konkurzné konanie vedené voči obligačnej dlžníčke nepovažoval za prekážku vedenia exekúcie a zdôraznil, že nie je oprávnený preskúmať vecnú správnosť rozsudku, ktorý je exekučným titulom, jeho obsahom je viazaný a nedostatky vzniknuté v základnom konaní sú pre exekučný súd bez právneho významu.

II.

Sťažnostná argumentácia

8. Zo sťažnostnej argumentácie sťažovateľov vyplýva, že považujú napadnuté uznesenie za svojvoľné, arbitrárne a nedostatočne odôvodnené, ktoré sa odkláňa od ustálenej rozhodovacej praxe a nevysporiadalo sa ani s ďalšími zásadnými námietkami sťažovateľov týkajúcimi sa premlčania a čiastočného plnenia obligačnou dlžníčkou. Sťažovatelia považujú interpretáciu § 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka poskytnutú všeobecnými súdmi za nesprávne právne posúdenie. Zopakovali svoju argumentáciu o tom, že nevstúpili do povinnosti dlžníčky a ako povinná mala byť naďalej označená ona, teda že nemajú postavenie pasívne vecne legitimovaných osôb v exekučnom konaní ani v rozsahu majetku nadobudnutého z odporovaného právneho úkonu. Závery okresného súdu o aplikácii § 37 ods. 1 a 3 Exekučného poriadku považujú za arbitrárne a porušujúce požiadavku právnej istoty.

III.

Predbežné prerokovanie sťažnosti

9. Podstatou sťažnosti je namietané porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktoré sťažovatelia vzhľadli vo svojvoľnom vedení exekúcie voči nim v rozsahu majetku, ktorý nadobudli úspešne odporovanou kúpnu zmluvou od svojej dcéry a arbitrárnom odôvodnení uznesenia, ktorým boli zamietnuté ich námietky proti exekúcii.

10. Ústavný súd pripomína, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010). Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

11. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí takú interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany všeobecného súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo

ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, už absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

12. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia okresného súdu, ako aj obsahom predchádzajúceho záväzného právneho názoru krajského súdu a rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka, na ktoré napadnuté uznesenie nadväzuje, konštatuje, že okresný súd riadne a konzistentne, teda ústavne akceptovateľným spôsobom, odôvodnil postavenie sťažovateľov ako pasívne vecne legitimovaných subjektov a účastníkov exekúcie výlučne v navrhovanom rozsahu uspokojenia pohľadávky oprávneného z majetku (nehnutel'nosti), ktorý nadobudli od (svojej dcéry ako) obligačnej dlžníčky oprávneného právnyim úkonom, ktorému oprávnený úspešne odporoval a stal sa tak voči nemu neúčinným. Ústavný súd teda nezistil tak tvrdený nedostatok dôvodov či arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia, ako ani nesprávny výklad či aplikáciu relevantných právnych noriem, ktorá by popierala ich účel alebo význam.

13. Nad rámec uvedeného ústavný súd k námietke nejednotnej súdnej praxe okresného súdu dodáva, že vo všeobecnosti nie je úlohou ústavného súdu poskytovať zjednocovanie právnych názorov všeobecných súdov, ale zasiahnuť v tých jednotlivých prípadoch, kde účinky rozhodnutí nie sú zlučiteľné s obsahom práv sťažovateľov, čo nie je tento prípad.

14. Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením a označenými právami sťažovateľov nezistil takú príčinnú súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (výrok 2 tohto uznesenia).

15. Z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti ako celku ústavný súd nevyhovел ani návrhu na nariadenie dočasného opatrenia (výrok 1 tohto uznesenia) a ďalšími návrhmi sťažovateľov obsiahnutými v ústavnej sťažnosti sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu